

เล่าเรื่องเมืองปัตตานี

วัน นราธิบุตร (นรา)

แปลง HIKAYAT PATANI:
STORY OF PATANI

ของ A.TEEUW
และ D.K.WYATT

ท่องภาคบันทึก ๒ ปีที่ ๕

ข่าวที่บังดิเปอร์ตุรุณจะจัด
อภิเษก ดังนี้รัช ที่บ้านเดียวจันนัน
กีแพร์หอยในเมืองปัตตานี กละ
มุบมนตรีทั้งหลายก็กราบหูลุพะเจ้า
ว่า “ขอเดชะ ข้าพระองค์ได้ทราบ
ข่าวว่าบังดิเปอร์ตุรุณจะไปทำการ
อภิเษกดังนี้รัชที่บ้านเดียวจัน ข้า
พระองค์ทั้งหลายคิดว่า ถ้าชาว
เมืองยะหรือออกไปจากเมืองปัตตานี
แล้ว พากข้าพระองค์จะไม่ยอนให้
กลับเข้ามาอีกพระเจ้าค่ะ” พระเจ้า
จึงรับสั่งว่า “เรื่องนี้ท่านทั้งหลาย
จะคิดอย่างไรก็ตามสุดแต่ท่านดีด
เราขอแต่ชีวิตบังดิเปอร์ตุรุณไว้
ผู้เดียวเท่านั้น” มุบมนตรีทั้งหลาย

ก็กราบทูลว่า “เมื่อเป็นที่ประสารค์
ของพระองค์ ข้าพระองค์ขอรับปฏิ-
บัติตามพระเจ้าค่ะ”

บังดิเปอร์ตุรุณก็รับ
สั่งให้ประกาศแก่ชาวเมืองว่าให้
ทุกคนเตรียมตัวเดินทางไปบ้านเดียว-
จันทั้งหมด Datuk Bendahara Sakur
จึงให้บุกແກ່ข้าราชการทั้งหลายว่า
อย่าให้ชาวเมืองปัตตานีเชื่อฟังบังดิ
เปอร์ตุรุณเป็นอันขาด กองอนุญาตให้
Seri Tun กับพวกรบคนท่านนั้นที่
ไปได้ ทั้งนี้เพื่อไปสังเกตการณ์ ต่อ
มาบังดิเปอร์ตุรุณก็ยกไฟร์พลเมือง
ยะหร์และอาจะซ์ ออกจากเมือง
ปัตตานี บังดิเปอร์ตุรุณเข้าสู่หลังช้าง
ให้นางดังชีรัตนั่งคนละข้างกับ
พระองค์ เมื่อถึงบ้านเดียวจันแล้ว
บังดิเปอร์ตุรุณก็ลงจากหลังช้าง
ลงมือดึงชีรัต พาเข้าไปนั่งพักผ่อน
ในพับพลาท่ามกลางบรรดาไฟร์
พลยะหร์ทั้งหลายบริกรน้ำดึงเรื่อง
จะทำพิธีอภิเษกดังนี้รัช และมีชาว
ปัตตานีชื่อ Seri Setia และ Mahraja
Setia กึ้งออยด้วย บังดิเปอร์ตุรุณ
กึ้งครรภ์ตาม Seri Setia ว่า “ทำไม่ชา
เมืองปัตตานีจึงไม่กับพวกรา”
Seri Setia ก็กราบทูลว่า “เวลาเนี้
ยวานเมืองปัตตานีกำลังสาหัสกับการจัด
กิจให้ฝ่าเมืองอยู่ เข้าใจว่าพรุ่งนี้คง
จะเข็นนาหมุดพระเจ้าค่ะ” ยังดิ
เปอร์ตุรุณก็รับสั่งว่า “วันนี้ท่าน
จะกลับไปเมืองปัตตานีก่อน เราหวัง
ว่าพรุ่งนี้คงจะมาที่นี่พร้อมกันทุก
คน เพราะฉะนี้เรานี้เราคือเรื่องดังงาน
แล้ว” Seri Setia ก็ก้มรับคำและ
พาภันกกลับมาที่พัก ในคืนนั้นบรรดา
คนปัตตานีที่ไปกับบังดิเปอร์ตุรุณ
ก็พากันหลบหนีกลับปัตตานีหมด

HIKAYAT PATANI

A. TEEUW
D. K. WYATT

แล้วก็ปิดประตูเมือง และวางปืนใหญ่เริ่งรายไว้ด้านซ่องกำแพงเมืองโดยรอบ

เช่นวันรุ่งขึ้นชาวเมืองจะเชื่อกันว่า “บัดดานีชานมีองบัดดานีที่ด้านเสด็จมาบ้านดินัวรันนั่นได้พากันหลบหนี กลับไปปีตานีหมุดแล้ว” ยังดิเปอร์ตุวนได้ทราบก็โทรศักรา กรั่นเห็นว่าพิธีอภิเษกทำสำเนาด้วยน้ำจะดำเนินต่อไปอีกไม่ได้แล้ว พระองค์จึงสั่งไฟร์พลให้ออกเดินทางกลับไปปะไธร์ต่อไป ยังดิเปอร์ตุวนขึ้นหลังห้างคุกกับตั้งชิรัต ออกเดินทางมาจนถึงแหลมปีตานีก็หยุดไฟร์พลสั่งให้ชาวอาจะสกนหนึ่งให้เข้าไปฟังข่าวภายในเมือง

บัดดานี ชาวอาจะเชื่อว่าข้ามฟากมาบังเกอร์ เชื่อว่าประตูเมืองปิดและนี้เป็นไฟลุ่งราบไว้ตลอด ก็รีบกลับไปเต้าบังดิเปอร์ตุวนกราบ ทูลความให้ทรงทราบ ยังดิเปอร์ตุวนก็สั่งไฟร์พลออกเดินทางต่อไปยังบ้าน ปะไธร์ (Pasir) ชาวเมืองบัดดานีก็ออกจากเมืองตามหลังพวงะไธร์ และฝ่าชาวยะไหรีไปตัดลอดทาง ทำให้ชาวยะไหร์ถูกฆ่าตายไปหลายคน เมื่อคนจำนวนหนึ่งยังดิเปอร์ตุวนไปถึง Pasir Bandaraja ชาวเมืองบัดดานีจึงออกกลับ ยังดิเปอร์ตุวนก็เดินทางต่อไปปะบันจีงบ้าน Tabih ก็ให้ทบุดพักพลที่นั่น พระองค์ก็เดินทางจากหลังห้างและเดินไปนั่งใต้ต้นขมผู้ต้นหนึ่ง ให้ตั้งชิรัตนั่งห้าง ๆ ครู่หนึ่งโดยไม่ทราบเหตุผลใด

พระองค์ก็ใช้ปากกาขอกราบศักดิ์แทนที่ท้องดังชิรัต และตั้งชิรัตคือสัมฤทธิ์ชีวิตที่ได้ดันชนญี่ปุ่นเมือง เมื่อตั้งชิรัตพยายามแล้วยังดิเปอร์ตุวนก็สั่งให้คนชุดหุ่นที่เชิงเขา Tabih เดินทางตั้งชิรัตไปฟังไว้ที่เชิงเขาหนึ่น เสริจ แล้วจึงสั่งไฟร์พลออกเดินทางต่อไปจนถึงเมืองสาย

ฝ่ายพระเจ้าก็สั่งยกเดินทางไปปะบันจีงสาย ให้เจ้งแก่ Bendahara เมืองสายให้จัดเรือสองลำนำบุนแก่ยังดิเปอร์ตุวนสำหรับบรรทุกคนของบังดิเปอร์ตุวนกลับไปปะบันจีงสายไหร์ด้วย ส่วนมาตรการเดินทางดิเปอร์ตุวนนั้นยังคงอยู่ที่บัดดานี เพราะยังดิเปอร์ตุวนไม่อนาจจะเข้ามารับมารดาภกับได้.

ต่อมานพระเจ้าจึงปรึกษากับบรรดาขุนนางว่าจะให้คนนำมารดาของซังดิเปอร์ตุรุวนไปส่งซังเมืองยะໂไฮร์ บรรดาขุนนางไม่มีผู้ใดจะรับอาสานำไปส่งได้ พระเจ้าจึงรับสั่งให้คนไปเชิญ Raja Lela จากบ้าน กอกกระเบื้อง (Kandang Kerbau) มาเข้าเฝ้า อัน Raja Lela นี้คือเป็นชาวเมืองนานังกาเบา (Manang Kabau) และได้อัญเชิญเมืองปัตตานีมานาน มีบุตรชายคน ซึ่งเป็นคนดีทั้งนั้น เมื่อ Raja Lela มาเข้าเฝ้าพระเจ้า พระองค์จึงรับสั่งว่า “ที่เราไปเชิญ Raja Lela มานี้ก็ถือหากจะให้ท่านช่วยพามารดาของซังดิเปอร์ตุรุวนไปส่งที่เมืองยะໂไฮร์ เชื่อว่า Raja Lela คงจะรับภาระนี้ได้” — Raja Lela ก็กราบหูล่าว “อันเข้าพระองค์นี้เป็นของพระองค์ เมื่อพระองค์ให้ทำสั่งได้ ข้าพระองค์ก็ต้องรับปฏิบัติเสมอ” พระเจ้าได้ฟังกราบทูลก็มีความยินดีจึงสั่งให้นำเสื่อผ้ามาพระราชนั่นแล้ว Raja Lela เป็นรองวัด ครั้นแล้วก็รับสั่งแก่ถักยะณะนาให้เตรียมเรือสำหรับ Raja Lela เดินทางพร้อมด้วยเสบียงอาหารและเครื่องใช้สอยทุกอย่าง ไว้ด้วย Raja Lela จึงลากลับไปและคัดเลือกอาลูกหลันที่ไว้ใจได้สืบสาน สำหรับเดินทางไปรับเมืองยะไฮร์ เมื่อได้กุณติดตามไว้ครบแล้วก็พามาเข้าเฝ้าพระเจ้า พระเจ้าจึงกล่าวแก่ Raja Lela ว่า “เรงานให้กองกอสแลาะซ่าช่วยให้ท่านเดินทางไปโดยปลอดภัยทุกคน” บรรดาขุนนางทั้งหลายก็พากันกล่าว Daulat Tuanku พร้อฯ ฯ Raja Lela ก็กราบทูลว่า “ด้วยพระบารมีแห่งพระองค์ ข้าพระองค์

หัวใจ จะสามารถปฏิบัติภารกิจของพระองค์ครั้งนี้ได้สำเร็จสมดานพระราชนรรਸั่งพระเจ้าค่ะ” พระเจ้าก็รับสั่งถ้า Raja Lela ว่า “ถูกหลันที่ท่านจะพาไปครั้นนี้คือคุณ” Raja Lela จึงกราบทูลว่า “ทั้งหมดสืบกันพระเจ้าค่ะ” พระเจ้าจึงสั่งให้คนเอาเสื่อผ้ามาพระราชนั่น เป็นรองวัดแก่คนของ Raja Lela กัน ละสำรับทุกคน ขณะนั้นเจ้าหน้าที่กันนำมารดาของซังดิเปอร์ตุรุวนมาลงเรือ พระเจ้าตรัสสั่งให้ Raja Lela ให้ความอาภัขแก่มาตรบัซดิเปอร์ตุรุวนเป็นอย่างดี อย่าให้อันหารร้อนใจเป็นอันขาด Raja Lela ก็ถวายบังคม นำลูกหลันลงเรือ และขอเรือออกไปในวันนั้น

ภายในไม่กี่วัน Raja Lela กับพวกก็มาถึงปากแม่น้ำยะไฮร์ เมื่อเจ้าหน้าที่เมืองยะไฮร์ลงมาตรวจเรือ กันของ Raja Lela ก็แข็งให้ทราบว่า “เรทั้งหมดนี้มากจากเมืองปัตตานี ได้นำมารดาของซังดิเปอร์ตุรุวนมาส่งซังเมืองนี้” เจ้าหน้าที่เมืองยะไฮร์ได้ทราบก็นำความไปแจ้งแก่ถักยะณะนา ถักษะณะนา ก็รีบเข้าไปเฝ้าบังดิเปอร์ตุรุวนกันที่บังดิเปอร์ตุรุวนได้ทราบก็มีความยินดี รับสั่งว่า “พรุ่งนี้จะออกไปรับมารดาของราชทินนาม” เข้าวันรุ่งขึ้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายเมืองยะไฮร์ก็พาคนลงเรือออกไปรับมารดาบัซดิเปอร์ตุรุวน เมื่อนำเข้าสู่เรือแล้วก็จัดกระบวนแห่แห่ภารดบัซดิเปอร์ตุรุวนเข้าไปในวังซึ่ง Raja Lela คณะก็เชิญพระราชนารของพระเจ้าตามบานวนแห่เข้าไปในวังพร้อมกัน เมื่อถึงแล้วก็นำพระราชนารเข้าด้วยแก่บังดิเปอร์ตุรุวน ขณะนั้นถักษะณะนาจะยะไฮร์ก็

เข้าไปทักทายประศรัษฐ์กับ Raja Lela ว่า “ท่านเดินทางจากปัตตานี มาถึงยะไฮร์นี้เป็นเวลา กี่วัน” Raja Lela ตอบว่า “ข้าพเจ้าเดินทางจากปัตตานีมาที่นี่เป็นเวลาสิบสามวัน” สักขะณะนาถามอีกว่า “เวลาที่เมื่อปัตตานีเป็นอย่างไรบ้าง?” Raja Lela ตอบว่า “เวลาที่เมื่อปัตตานีก็ปกติ พวกข้าราชการบริหารทั้งปวงก็มีความสุขกันทุกคน อาหารการกินก็สมบูรณ์ทุกอย่าง” เมื่อได้ถามกันพอสมควรแล้ว ก็พากเพร็ชพวงกอลับลงเรือของตน

ระหว่างที่ Raja Lela อยู่ที่ยะไฮร์ได้สองวัน Raja Lela ได้เข้าไปทำความรู้จักกับคนในบังดิเปอร์ตุรุวน กันหนึ่งชั่วโมง Encik Bayani วันหนึ่ง Raja Lela ได้เชิญ Encik Bayani มาลงเรือของตน เมื่อ Encik Bayani มาที่เรือ Raja Lela Raja Lela ก็กล่าวว่า “ที่ข้าพเจ้าเชิญท่านนั้นนี่ก็เพราะข้าพเจ้ายกจะผูกใจตระเป็นมิตรกันท่าน เพราะข้าพเจ้าเป็นคนด่างดื่นเมืองในรัฐก็จักก็ถันผู้ใดเลย แม้แต่เมืองเดียวต้องประสบการได้ เช่นเกิดป่วยไข้เป็นต้น ก็ไม่สามารถจะพึ่งพาได้ อีกประการหนึ่งอันบนบรรณนี้ย่อมของหวานเมืองนี้ ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบดี ดังนั้นหากข้าพเจ้าได้ทำการอะไรผลิตผลได้ไปบ้างแล้ว ก็ขอท่านได้กรุณาให้อภัยแนะนำและดักเดือนแก่ข้าพเจ้าด้วยจะเป็นพระคุณมาก” Encik Bayani ได้ฟังก็หัวเราะและตอบว่า “ท่านช่างด่อนดัวกันไปแล้ว อันคนปัตตานีกับคนยะไฮร์นี้ไม่คิดแปลกแตกต่างกันอย่างไรเลย” Raja Lela กล่าวอีกว่า

Dr. A. TEEUW ผู้เชี่ยว

พระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระบรมราชชนนี

Encik Bayani เห็นกิริยาของ Raja Lela ก็กล่าวขึ้นว่า “ท่านนี้แม้ในขณะอ่านหน้าก็ยังไม่ยอมปลดอุปกรณ์หลุดจากมือเลย” Raja Lela ก็ตอบไปว่า “ท่านก็รู้อยู่แล้วว่า ข้าพเจ้านี้เป็นพ่อของเจ้าเมื่อปีตานี้ ขณะอยู่บนบกที่ชื่อนี้ ศัตรูอยู่รอบข้าง แม้จะอยู่ในน้ำก็ต้องมีศัตรูอยู่ชั่นกัน คนที่เป็นพ่อเราในสมควรหรือที่จะปลดปล่อยให้ตัวตายโดยไม่มีอาวุธอยู่ในมือ”

ในวันต่อมา Encik Bayani ก็ลงมาที่เรืออีก และกล่าวแก่ Raja Lela ว่า “ในวันพรุ่งนี้บังคับฯ เปอร์ตุวันขอเชิญท่านเข้าฝ่ายในวังเพื่อจะขอกริชาของท่าน” Raja Lela ก็กล่าวขอบคุณ Encik Bayani แล้ว Encik Bayani ก็ขึ้นบกกลับไป Raja Lela ซึ่งเรือกสุกหลามมาประชุมและนักแกล้งสุกหลามเหอล้านน้ำ

“จริงอยู่กุณปีติดานีกับกุณยะไฮร์ นั้นเหมือนกันแต่ขันบรรณเนินบทางอย่างอาจจะแตกต่างกัน” ครั้นแล้ว Raja Lela ก็นำอาหาพ้า Puchuk Parih panjang bersirai หนึ่งพิน กับหมอกนีปลอกเล่มหนึ่งให้แก่ Encik Bayani ซึ่ง Encik Bayani กล่าวขอบคุณและว่า “ท่านนี้ต้องลำบากเป็นๆ” Raja Lela ก็ว่า “ไม่เป็นไร ข้าพเจ้าขอขอบของสองสิ่งนี้แก่ท่านเป็นเครื่องหมายแห่งมิตรภาพของราด้าห์” แล้ว Encik Bayani ก็ขอลากลับไป หลังจากนั้น Encik Bayani ก็มาเยี่ยม Raja Lela เสมอ

วันหนึ่ง Raja Lela ลงอาบน้ำในคลอง ขณะที่อาบน้ำอยู่นั้น มีอุบายของ Raja Lela ก็ยังดีอกริชอยู่ในบ่อน้ำ เมื่อจะถูกตัว Raja Lela ก็เปลี่ยนกริชาจากมือขวาไปมือซ้าย

“พรุ่งนี้บังคับฯ เปอร์ตุวันเข้าจะของกริชาของเรา พรุ่งนี้เวลาเข้าฝ่ายเจ้าจะต้องถือกริชา Pendua ทุกคน แม้จะเข้าเรามองหน้าพวกเจ้า พวกร้าวเจ้าจะจ้องคุตาของราทุกคน งอ่ายล้ม” พวกรุกหลามก็ตามว่า “นอกจากนั้นจะให้พวกเราราทำอะไรไรอีก” Raja Lela ก็ตอบว่า “จะทำตามที่เราสั่งท่านนั้น ไม่ต้องทำอะไรไรอีก”

วันรุ่งขึ้นคนใช้ของบังคับฯ เปอร์ตุวันก็ลงมาเชิญ Raja Lela ให้เข้าไปใต้ใบชั้งดีเปอร์ตุวัน Raja Lela ก็พาระรุกพวกทั้งสี่ศิบคุณเข้าฝ่ายบังคับฯ เปอร์ตุวันและพวกสุกหลาม ต่างก็ถือกริชา Pandua ตามที่ Raja Lela สั่ง ขณะนั้นบรรดาข้าราชการฝ่ายยะไฮร์ก็เข้าฝ่าอาชญากรรม Raja Lela และสุกหลามลงนั่งดราบบังคุณบังคับฯ เปอร์ตุวัน ขณะนั้นเสียง Beniara ก็กล่าวขึ้นว่า “Raja

گفتند که چون نفت نفکر کم کردم شکم متسع نشد تا لذت نهادن کنم
نکم کم بیست بی تیزت ۲۰ نفکر کم کم نتیجه کوکی بی نفکر کم نفکر کم
اللورخ با این مریدن عادت دارم که بین خود نیز هم متسع هم نفکر کم متسع
نکم و نکم نفکر کم نجات بکریج نفت نکم متسع نفکر کم متسع اینهم
بکریج نفت این اوره غان کمیسته هم کلکت نفت هم کار کمیسته
نتیجه نفکر کم ۵ کرکم نجات نفت نجات نفکر کم با این حمام من کمیسته کروی
و میکن و پوشن کمیسته کرم متسع هم کرک نفت نکم کم دل الون مالق
فریله داد جو که نفت با این رفع با این غان و میکن و پوشن کمیسته
نکم نتیجه نفت ۲۰ نتیجه نوکم کمیسته نکریج ۲۱ کرکم نجات اکم نجع
کرکم نجات کرک نجع نشاند و نیز نیز نیز نکم کمیسته نفت نیز با این
کیست مولا خان و میکن و پوشن کمیسته هم کرم کمیسته کرم کمیسته نفت کمیسته
کرم کمیسته کرم نفکر کرم نکریج کرم نجات نکم ۳۷ نکم نجات نکم نجات نکلاب
نکلاب نجات ۴۰ کرم ۴۱ نفکم نجع نیز نیز نیز نیز نیز نیز نیز نیز نیز
و میکن و پوشن نکم کرم نکم
غان دارم کم و پوشن نکت نتیجه نکت با این و پوشن و فریله غان
و پوشن کار از این میکن و پوشن کم نشاند و نیز نفکم با این چکلر ال
غان دارم کم و پوشن نکم نجع نیز نیز نیز نیز نیز نیز نیز نیز نیز
غان نکمیسته کرم ۴۲ نتیجه کمیسته نفت نفکم نکم با این نافکه

خوبی نیست از این باید این سه تقویت کار و قدر ای تدبیر فرم تا همین تدبیر دادند
محاجه ای این اتفاق فیلم میل داد و با فیلم چیزی ای اس ساله همچو سار و قدر این بیرون
اسن داد و با فیلم تهیی بیرون داد ساله همچو سار و غیر قدر و این بیرون چون گوئی
این شاه بولی ای اسن دید ساتر جوک را یعنی سایق ای اسن کنایی داد
نهی بین در بیرون ای استامن فولی میل داد و با فیلم چیزی ای اسن داد و با فیلم چیزی ای فیلم
دان نهی بیرون ای اسن لغزد داد و بیرون ای اسن داد و بیرون ای اسن داد و بیرون
فیلم و با فیلم داد کنایی نهی داد و با بیلس نهی داد و با فیلم داد و با فیلم نهی داد
بیکن میکلن تا در فرم کم ای ای هم بخواهی این خوش تخته که اینجا داشت کنایی داد
ذکار نهی داده ای ده فایل شتر صلح باید غش باید کوچی و داد و میل ای داد کوچی
بیکن بیرون داد میکلن میکوه خاریت بیرون چیزی کری میکن سکان ایند
سایر این سرکم کندیم بیرون بوده فرام داد و میل غافل داد و میکن بیوتیش کم میشی
نمیشی بیرون کریست کمیت نهی دیگر کمیت نهی کمیت دیگر کمیت نهی دیگر
نمیشی کمیت نهی دیگر
نمیشی بیوتی کمیت نهی دیگر
بیکن کمیت نهی دیگر
بیکن کمیت نهی دیگر
نمیشی کمیت نهی دیگر دیگر

ຕົນລັບລາງພາຍ

Lela บังดิปेอร์คุวันรับสั่งขอกริช
ทรงท่าน” Raja Lela ก็ถวายนังกุม^๔
และกราบทูลว่า “ขอเคชะอันเชิด
ของข้าพระองค์ก็นี้แม้พระองค์จะ
ลังpongประสังเกเดิวข้าพระองค์ก็ยังนิ
เทราบให้ แต่กริชของข้าพระองค์นี้
ที่พระองค์จึงเป็นต้องขอพระราช
ทานอภัยที่ไม่สามารถจะสนอง
ให้สั่งของพระองค์ได้” พร้อมกัน
นั้น Raja Lela ก็เห็นไปปัจจุบันว่า
คุหลานตามที่ได้ซ่อนกันไว้ Bentara
กล่าวเข้าอีกเป็นครั้งที่สอง Raja
Lela ก็กราบทูลเช่นเดินอีก และทรง
ถวาม Raja Lela ก็กรานทูลเช่น
เดิวนั้น พอครั้งที่สี่ Bentara ก็กล่าว
ให้ว่า “Raja Lela บัดนี้บังดิปेอร์คุ-
ณ์ได้พระราชทานกริชกันให้แก่
ให้แล้ว” Raja Lela ได้บินกีดูบ
ผลุนแล้วปลดกริชออกจากนั้นแล้ว
และกราบทูลว่า “Daulat Tuanku ขอ

“ได้พระราชนิพัทธ์มาเก็บข้าพระองค์ ด้วยพระเจ้าค่ะ” ยังดิเปอร์ตุวนจึงตรัสว่า “เราเคยได้ยินว่าบรรดาขุนนางข้าราชการที่มาขึ้นเมืองยะหรือ ผู้ไม่เคยมีไกรกาล้ำแพดเกอร์ราชาน – Raja Lela นี้เลย” Raja Lela ก็กราบ ทูลว่า “ข้าพระองค์ก็ได้เข้าเฝ้าพระองค์ก็โดยได้รับบัญชาจากพระเจ้าและได้เข้าเฝ้าพระองค์ในลักษณะที่เป็นอุปนิสัยของข้าพระองค์อย่างท่านนั้น ถ้าหากพระเจ้าทรงบัญชาให้ผู้อื่นมาเฝ้าพระองค์ เขายังคงจะเข้ามาเฝ้าด้วยลักษณะของข้า อย่างอันก็ได้พระเจ้าค่ะ” ยังดิเปอร์ตุวนจึงตรัสตามว่า “Raja Lela มาเมืองยะหรือนี้รู้สึกเป็นอย่างไรบ้าง” Raja Lela ก็กราบทูลว่า “เมื่อข้าพระองค์อยู่เมืองปัตตานี ข้าพระองค์ก็อื้หัวแห่งพระเจ้า และ

เมื่อข้าพระองค์มาแล้วจะจะไปรับ ให้รับ “ข้าพระองค์ก็ได้เสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ข้าพระองค์นี้มีหัวใจเดียวท่านั้น” บังดิเปอร์ศุภวนทรงพอพระทัย จึงพระราชทานเสือผ้าแก่ Raja Lela เป็นรางวัลหนึ่งสำรับ Raja Lela ก็ถวายบังคม laklamban ขึ้นเรื่อง Raja Lela อยู่ในอีสาน โซร์ได้ยึดินวันก็เตรียมตัวลากลับ และสองวันต่อมา ข้าราชการเมืองยะไข่ก็นำเครื่องบรรณาการและสารที่จะนำไปถวายพระเจ้ามาให้ ต่อจากนั้น Raja Lela ก็ออกเรือเดินทางกลับเมืองปัตตานี เมื่อถึงปัตตานีก็นำเครื่องบรรณาการและสารของบังดิเปอร์ศุภวนเข้าเฝ้าฯ แก่พระเจ้า หลังจากนั้น Raja Lela ก็นำลูกหลวงกลับไปปักคอกระบือ □

(ໄປຮອດ່ານຕ່ອຂັບທີ່)